

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

533. SESJA PLENARNA EKES-U, 14.3.2018–15.3.2018

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Zwalczanie nielegalnych treści w internecie – W kierunku większej odpowiedzialności platform internetowych«”

[COM(2017) 555 final]

(2018/C 237/03)

Sprawozdawca: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 17.11.2017
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	9.3.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.3.2018
Sesja plenarna nr	533
Wynik głosowania	180/4/5
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Nielegalne treści w internecie są złożonym problemem mającym horyzontalny charakter, do którego należy podejść z różnych perspektyw, w zależności od oceny jego skutków, a także z myślą o zharmonizowaniu tej kwestii w ramach porządków prawnych państw członkowskich.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) podkreśla konieczność opracowania odpowiednich i zrównoważonych ram prawnych dotyczących platform internetowych działających na jednolitym rynku cyfrowym, które mogłyby przyczynić się do powstania atmosfery zaufania zarówno z punktu widzenia przedsiębiorstw, jak i ogółu konsumentów, umożliwiając bezpieczne korzystanie z platform internetowych. Należy przyjąć elastyczne i trwałe podejście polityczne dotyczące przepisów i samoregulacji, które umożliwiłyby bezpośrednie reagowanie na wyzwania, w szczególności w odniesieniu do procedur wykrywania, badania, zgłaszania i usuwania nielegalnych treści w platformach.

1.2. EKES uważa, że przy przyjmowaniu kryteriów i środków należy zachować spójność z jego wcześniejszymi opiniami. Jako punkt wyjścia należy przyjąć, że to, co jest nielegalne poza internetem, jest również nielegalne w internecie (online). EKES podkreśla znaczenie neutralności technologicznej oraz spójności norm stosowanych online i offline w równoważnych sytuacjach, w zależności od potrzeb i możliwości.

1.3. Konieczne jest osiągnięcie jak największej równowagi między przewidywanymi ograniczeniami nielegalnych treści a gwarancją praw podstawowych, jak również między zróżnicowaną wielkością i działalnością platform internetowych.

EKES wzywa Komisję do przyjęcia odpowiednich środków w obliczu coraz szerszej obecności brutalnych i/lub dyskryminujących treści na platformach internetowych, a także podkreśla znaczenie ochrony osób szczególnie narażonych i dzieci oraz zwalczania wszelkich form rasizmu, seksizmu, nawoływania do terroryzmu i napastowania, także w środowisku cyfrowym.

1.4. Należy w szczególności rozważyć skuteczność działań, które mają zostać podjęte w stosunku do tych platform internetowych, których siedziba znajduje się poza terytorium Unii Europejskiej.

Ponadto Komisja powinna dokonać przeglądu nielegalnych treści i w miarę możliwości skatalogować je, tak by można było uwzględnić również te treści, do których nie nawiązuje się wyraźnie w komunikacie.

W każdym razie zastosowanie wytycznych w sprawie procedur wykrywania, badania, zgłaszania i usuwania nielegalnych treści należy wspierać w następujących celach:

- a) ochrony praw uznanych w konwencjach międzynarodowych mających na celu ochronę:
 - dzieci przed treściami cyfrowymi, które mogą być sprzeczne z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka,
 - osób z niepełnosprawnościami przed treściami cyfrowymi, które mogą się okazać sprzeczne z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- b) zapewnienia niedyskryminacji ze względu na płeć w treściach cyfrowych, szczególnie w odniesieniu do zastosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dostępie do towarów i usług i ich dostarczania oraz zagwarantowania równości płci i godności ludzkiej w reklamie;
- c) zagwarantowania i zapewnienia, że treści cyfrowe będą zgodne z postanowieniami agendy cyfrowej, tak by zwiększyć bezpieczeństwo i umocnić prawa konsumentów w społeczeństwie cyfrowym.

W komunikacie powinno się uwzględnić znaczenie, jakie nielegalne treści mogą mieć na jednolitym rynku, tak by dostosować niezbędne środki zapobiegawcze z myślą o zabezpieczeniu funkcjonowania tego rynku, zgodnie z zasadami leżącymi u jego podstaw.

1.5. Komitet przyjmuje zasadniczo z dużym zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej polegającą na przedstawieniu omawianego komunikatu, który prezentuje właściwe podejście do zwalczania nielegalnych treści platform internetowych. W tym celu należy rozważyć możliwość przeglądu dyrektywy o handlu elektronicznym, dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych i dyrektywy w sprawie reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej, uwzględniając między innymi przepisy, które byłyby aktualne również w przyszłości, neutralne pod względem technologicznym oraz miały kluczowe znaczenie dla rozwoju platform europejskich, tak aby nie tworzyć niepewności dla podmiotów gospodarczych ani nie ograniczać dostępu do usług cyfrowych.

2. Kontekst ogólny

2.1. Platformy internetowe są rodzajem dostawców usług społeczeństwa informacyjnego i pełnią rolę pośredników w danym ekosystemie cyfrowym. Obejmują szereg różnorodnych podmiotów prowadzących różnego rodzaju działalność gospodarczą, w takich dziedzinach jak handel elektroniczny, media, wyszukiwarki internetowe, gospodarka współpracy, działalność o charakterze niezarobkowym, rozpowszechnianie treści kulturowych lub sieci społecznościowe. Nie są jasno i precyzyjnie zdefiniowane, co jest trudne z uwagi na ich ciągle zmieniający się charakter. Odgrywana przez nie obecnie ważna rola na rynku wewnętrznym zwiększy się w przyszłości.

2.2. Komisja poruszyła już wcześniej temat platform internetowych w odniesieniu do jednolitego rynku cyfrowego⁽¹⁾, odnotowując, że najważniejszym wyzwaniem stojącym obecnie przed UE z punktu widzenia zagwarantowania jej konkurencyjności na świecie jest skuteczne promowanie innowacji w stosownych sektorach gospodarki, przy jednoczesnym objęciu odpowiednim ochroną uzasadnionych interesów konsumentów i użytkowników. W tym celu Komisja rozważała dokonanie przeglądu dyrektywy telekomunikacyjnej, jak również dyrektyw o prywatności i łączności elektronicznej, by uwzględnić aktualną sytuację internetowych usług komunikacyjnych OTT.

⁽¹⁾ COM(2016) 288 final z 25 maja 2016 r. – komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Platformy internetowe i jednolity rynek cyfrowy. Szanse i wyzwania dla Europy”.

2.3. EKES wypowiedział się już na temat wspomnianego komunikatu ⁽²⁾, podkreślając, że wiele platform internetowych stanowi istotne elementy gospodarki dzielenia się, i potwierdził swoje ustalenia w sprawie konsumpcji współdzielonej, zwłaszcza dotyczące ochrony konsumentów, osób zatrudnionych za wynagrodzeniem i osób pracujących na własny rachunek. Podkreślił również potrzebę zwalczania ryzyka fragmentacji przepisów oraz konieczność stosowania spójnego podejścia w UE.

2.4. W omawianym komunikacie Komisja podejmuje kwestię „zwalczania nielegalnych treści w internecie”, dążąc do zwiększenia odpowiedzialności platform internetowych i przedstawiając szereg zasad i wytycznych, tak by platformy internetowe zintensyfikowały zwalczanie nielegalnych treści w internecie we współpracy z władzami krajowymi, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami.

2.4.1. Ma to na celu szersze wykorzystywanie dobrych praktyk w zakresie zapobiegania umieszczaniu nielegalnych treści, ich wykrywania, usuwania i uniemożliwiania dostępu do nich, tak by:

- a) zapewnić skuteczne usuwanie nielegalnych treści;
- b) sprzyjać przejrzystości i ochronie praw podstawowych w internecie;
- c) dostarczyć wyjaśnień na temat odpowiedzialności, jaką platformy ponoszą, gdy podejmują aktywne działania w celu wykrycia nielegalnych treści, ich usunięcia lub uniemożliwienia dostępu do nich (tak zwane działania „dobrego Samarytanina”).

2.4.2. Ramy prawne UE obejmują przepisy, które mają zarówno wiążący, jak i niewiążący charakter – mowa tu zwłaszcza o dyrektywie w sprawie handlu elektronicznego ⁽³⁾, która harmonizuje warunki, na których platformy internetowe mogą zostać wyłączone w obrębie jednolitego rynku cyfrowego z odpowiedzialności za nielegalne treści, które są na nich przechowywane.

2.4.3. Obecnie brakuje w UE zharmonizowanego i spójnego podejścia do usuwania nielegalnych treści, gdyż kwestia tego, czy dane treści zalicza się do nielegalnych, regulowana jest szczegółowymi przepisami na szczeblu UE, a także przepisami prawa krajowego. W każdym razie bardziej zharmonizowane podejście umożliwiłoby skuteczniejsze zwalczanie nielegalnych treści i rozwinięcie rynku cyfrowego.

2.4.4. W komunikacie omawia się kryteria, które należałoby wyznaczyć w odniesieniu do postępowania platform internetowych, właściwych władz i użytkowników, z myślą o szybkim i skutecznym wykrywaniu nielegalnych treści. W tym celu należałoby systematycznie rozwijać współpracę z właściwymi władzami państw członkowskich, które to państwa powinny zadbać o to, by organy sądowicze mogły skutecznie reagować na nielegalne treści w internecie, a także pogłębiać współpracę transgraniczną.

2.4.4.1. Stwierdza się w nim również, że należy ustanowić mechanizmy umożliwiające działanie zaufanych podmiotów sygnalizujących, by umożliwić szybsze i wiarygodniejsze usuwanie nielegalnych treści w internecie. Mowa tu o podmiotach wyspecjalizowanych w rozpoznawaniu nielegalnych treści lub o specjalnych strukturach służących wykrywaniu i identyfikowaniu tego rodzaju treści w internecie. Komisja rozważy możliwość uzgodnienia na szczeblu UE wspólnych kryteriów stosujących się do zaufanych podmiotów sygnalizujących.

2.4.4.2. Jeśli chodzi o komunikowanie się z użytkownikami, to uznaje się, że platformy internetowe powinny stworzyć łatwo dostępną i łatwą w użyciu mechanizm umożliwiającą użytkownikom zgłaszanie znajdujących się na platformach treści uznanych przez nich za nielegalne.

2.4.4.3. Co się tyczy zagwarantowania wysokiego poziomu jakości zgłoszeń, to Komisja jest zdania, że niezbędne jest wdrożenie skutecznych mechanizmów ułatwiających przesyłanie wystarczająco precyzyjnych i uzasadnionych zgłoszeń.

2.4.5. Komisja ocenia także zasadność podejmowania aktywnych działań przez platformy internetowe w kontekście zwolnienia ich od odpowiedzialności oraz stosowania technologii w celu wykrywania i identyfikacji nielegalnych treści.

2.4.6. Usuwanie nielegalnych treści jest kolejnym aspektem rozważanym w komunikacie, którego celem jest wprowadzenie solidnych zabezpieczeń ograniczających ryzyko usuwania treści zgodnych z prawem. Komisja dąży do zapewnienia *niezwłocznego* usuwania treści i zgłaszania przestępstw organom ścigania. Jej celem jest również zapewnienie przejrzystości polityki platform internetowych w zakresie treści, a także procedur *zgłaszania i usuwania* nielegalnych treści.

⁽²⁾ Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 119.

⁽³⁾ Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. o handlu elektronicznym (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).

2.4.7. Co się tyczy wprowadzenia zabezpieczeń przed nadmiernym usuwaniem, a także nadużywaniem systemu, Komisja rozważa możliwość kwestionowania zgłoszenia, a także wprowadzenie środków wymierzonych przeciwko zgłoszeniom nielegalnych treści i zgłoszeniom sprzeciwu, które zostały dokonane w złej wierze.

2.4.8. Komisja odnosi się także do kwestii zapobiegania ponownemu pojawianiu się nielegalnych treści i rozważa tu możliwość wprowadzenia środków zniechęcających użytkowników do wielokrotnego zamieszczania nielegalnych treści o tym samym charakterze w celu zahamowania ich rozpowszechniania. Opowiada się przy tym za szerszym stosowaniem i rozwojem technologii mających zapobiegać ponownemu pojawianiu się w internecie nielegalnych treści, na przykład poprzez automatyczne filtrowanie ponownie zamieszczonych treści.

2.4.9. Zasadniczo komunikat formułuje wytyczne, lecz nie zmienia mających zastosowanie ram prawnych ani nie zawiera prawnie wiążących przepisów. Jego celem jest przede wszystkim wskazanie platformom internetowym sposobów, w jakie mogą one spełnić swój obowiązek w zakresie zwalczania nielegalnych treści, które są na nich przechowywane. Ma on również upowszechnić dobre praktyki w zakresie procedur wszczynanych w sprawie różnych form nielegalnych treści i promować ściślejszą współpracę między platformami a właściwymi organami.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES bierze pod uwagę przedmiotowy komunikat i wzywa Komisję do opracowania programów oraz podjęcia skutecznych działań z myślą o stabilnych i spójnych ramach prawnych w zakresie skutecznego usuwania nielegalnych treści. Ponadto Komitet uznaje zasadność komunikatu ze względu na obecny wpływ platform cyfrowych na codzienne życie obywateli, a także na zagrożenia związane z ich zasięgiem społecznym i skutkami dla jednolitego rynku cyfrowego, którego racją bytu jest uniknięcie niespójności między przepisami krajowymi i zniesienie barier technicznych, prawnych i podatkowych, aby umożliwić przedsiębiorstwom, obywatelom i konsumentom pełne korzystanie z narzędzi i usług cyfrowych.

EKES podkreśla, że platformy internetowe muszą zwalczać nielegalne treści i nieuczciwe praktyki handlowe (np. odsprzedawanie biletów na imprezy rozrywkowe po wygórowanych cenach) za pomocą środków normatywnych uzupełnionych skutecznymi środkami samoregulacyjnymi (np. poprzez bardzo jasne warunki użytkowania oraz odpowiednie mechanizmy służące zidentyfikowaniu sprawców wielokrotnych naruszeń lub poprzez utworzenie wyspecjalizowanych zespołów moderatorów i śledzenie nielegalnych treści) lub środki hybrydowe.

3.2. EKES jest zdania, że należy dokonać przeglądu i skatalogowania stwierdzonych przypadków nielegalnych treści tak, by nie ograniczały się one tylko do treści opisanych w komunikacie (nawoływanie do terroryzmu, dyskurs ksenofobiczny, nawoływanie do nienawiści i przemocy, materiały ukazujące niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych). Mogłyby one bowiem obejmować również inne sytuacje, takie jak zniesławianie wyraźnie w złej wierze, rozpowszechnianie treści znieważających godność ludzką lub treści seksistowskich sprzyjających przemocy ze względu na płeć, z myślą o uzgodnieniu kryteriów w celu ich skatalogowania. Nie należy przy tym zmierzać do ustanowienia wyczerpującego wykazu.

W każdym razie zastosowanie wytycznych w sprawie procedur wykrywania, badania, zgłaszania i usuwania nielegalnych treści należy wspierać w następujących celach:

- a) ochrony praw uznanych w konwencjach międzynarodowych mających na celu ochronę:
 - dzieci przed treściami cyfrowymi, które mogą być sprzeczne z postanowieniami Konwencji o prawach dziecka,
 - osób z niepełnosprawnościami przed treściami cyfrowymi, które mogą się okazać sprzeczne z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
- b) zapewnienia niedyskryminacji ze względu na płeć w treściach cyfrowych, szczególnie w odniesieniu do zastosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dostępie do towarów i usług i ich dostarczania oraz zagwarantowania równości płci i godności ludzkiej w reklamie;
- c) zagwarantowania i zapewnienia, że treści cyfrowe będą zgodne z postanowieniami agendy cyfrowej, tak by zwiększyć bezpieczeństwo i umocnić prawa konsumentów w społeczeństwie cyfrowym.

3.3. EKES opowiada się za wzmocnieniem środków służących zwalczaniu nielegalnych treści online, w szczególności mających na celu ochronę małoletnich, usuwanie treści związanych z mową nienawiści czy nawoływaniem do terroryzmu, oraz wnosi o uwzględnienie potrzeby zapobiegania nękanii i przemocy wobec osób wymagających szczególnego traktowania.

3.4. Tego rodzaju przypadki mają miejsce, chociaż w każdym państwie członkowskim pojęcie nielegalnych treści w otoczeniu cyfrowym różni się z prawnego punktu widzenia, a także – w przypadku każdej osoby – z etycznego punktu widzenia. Można przytoczyć przykłady, które nie są tak oczywiste jak te podane powyżej, w których to, czy treści zostaną uznane za nielegalne, czy nie, zależeć będzie od interpretacji i rozstrzygnięcia konfliktów wynikających ze sprzeczności między prawami podstawowymi, takimi jak wolność wypowiedzi i inne uznane prawa; należy przy tym zapewnić maksymalne pogodzenie tych praw w celu zapobieżenia takim konfliktom. Należy jednak zwrócić uwagę na znaczenie podejmowania działań przeciwko rozpowszechnianiu fałszywych wiadomości, dlatego EKES uważa, że platformy internetowe powinny zapewniać użytkownikom narzędzia do zgłaszania fałszywych informacji w taki sposób, by inni użytkownicy mogli być poinformowani, że prawdziwość treści została zakwestionowana. Dodatkowo platformy internetowe mogłyby rozwijać partnerstwa z zaufanymi podmiotami sygnalizującymi, tj. certyfikowanymi stronami internetowymi zajmującymi się sprawdzaniem faktów, by zwiększyć zaufanie użytkowników tych stron do wiarygodności treści online.

3.5. Tytułem przykładu, zaleca się sporządzenie wykazu przypadków nielegalnych treści w taki sposób, aby w miarę możliwości mogły one przyczynić się do opracowania ich wspólnej definicji we wszystkich państwach członkowskich, co ułatwi uporządkowanie ich według ich znaczenia. W tym względzie proponuje się między innymi uwzględnienie treści dotyczących następujących obszarów:

- bezpieczeństwo narodowe (terroryzm, korupcja, nielegalny obrót środkami odurzającymi, handel bronią, uchylanie się od opodatkowania i pranie pieniędzy),
- ochrona małoletnich (pornografia, przemoc itd.),
- handel ludźmi, prostytucja i przemoc ze względu na płeć, w tym seksistowskie reklamy,
- ochrona godności ludzkiej (nawoływanie do nienawiści lub dyskryminacja ze względu na rasę, płeć lub ideologię, w odniesieniu do orientacji seksualnej),
- bezpieczeństwo gospodarcze (nadużycia finansowe i oszustwa, piractwo i podrabianie itp.),
- bezpieczeństwo informacji (przestępcze praktyki hakerskie, dostarczanie treści w celach komercyjnych, obejście środków w celach związanych z konkurencją, manipulowanie informacjami itd.),
- ochrona prywatności (wirtualne nękanie, filtrowanie i wykorzystywanie danych osobowych, przechwytywanie wiadomości osobistych, lokalizacja osób itp.),
- ochrona reputacji (zniesławienie, nielegalna reklama porównawcza itp.),
- własność intelektualna.

3.5.1. Komitet uznaje także za celowe opracowanie bardziej szczegółowej koncepcji „nielegalnych treści” oraz „niebezpiecznych treści” w celu uniknięcia błędnej interpretacji tych pojęć.

3.6. Ze względu na ich konsekwencje, należy zwrócić szczególną uwagę na koncentrację władzy gospodarczej niektórych platform cyfrowych, jak również na ich funkcję opracowywania, przetwarzania i rozpowszechniania treści czysto informacyjnych, tylko pozornie legalnych, jako tych, za którymi mogą kryć się aspekty nielegalne lub nawet niebezpieczne. Ponadto podobnie należy traktować wszystko to, co ma związek z dużymi zbiorami danych i korzyściami odnoszonymi przez platformy internetowe z wykorzystywania tych danych.

3.7. W dodatku, zważywszy na kompleksowość omawianego problemu, należy wskazać na możliwość przeanalizowania i rozważenia inicjatyw dotyczących współpracy i wzajemności, które byłyby wdrażane w optymalny i skuteczny sposób i zgodnie z zasadami odnoszącymi się do takich kwestii jak informacje, wybór, stopniowe przenoszenie, bezpieczeństwo i integralność danych, a także dostęp i realizacja.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. W odniesieniu do ogólnego kontekstu należy zastanowić się nad dokonaniem przeglądu dyrektywy o handlu elektronicznym przyjętej w 2000 r., dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych przyjętej w 2005 r., a także dyrektywy o reklamie przyjętej w 2006 r. Należy zwrócić szczególną uwagę na aspekty związane z nowymi modelami gospodarczym, a także na przypadki, w których nie występują konwencjonalne powiązania handlowe. Należy także wzmocnić – w sposób zharmonizowany w całej Unii – system odpowiedzialności za treści publikowane na platformach oraz usunąć niedociągnięcia w egzekwowaniu tej odpowiedzialności. Ma to na celu zwiększenie pewności prawnej oraz zaufania przedsiębiorstw i konsumentów.

4.1.1. W każdym razie należy wprowadzić środki skierowane przeciw witrynom internetowym naruszających przepisy wyżej wspomnianych dyrektyw. Należy także umożliwić blokowanie dostępu do stron internetowych za pośrednictwem przejrzystych procedur. Te ostatnie powinny zawierać odpowiednie zabezpieczenia w celu zagwarantowania, że ograniczenia te są rzeczywiście konieczne i mają charakter proporcjonalny, a użytkownicy są poinformowani o powodach ich wprowadzenia. Gwarancje te będą również obejmować możliwość odwołania się do sądu.

4.1.2. Jeżeli chodzi o wykrywanie i zgłaszanie nielegalnych treści, w komunikacie przypomina się, że krajowe organy sądowe i władze krajowe mogą przyjąć środki zabezpieczające i inne środki w celu wycofania lub zablokowania dostępu do nielegalnych treści. Powinny temu towarzyszyć środki opracowane na zasadach określonych przez EKES w odniesieniu do środków przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie współpracy między organami odpowiedzialnymi za ochronę konsumentów⁽⁴⁾.

4.2. Jednocześnie należy ustanowić mechanizmy pozwalające na identyfikację podmiotów odpowiedzialnych, a także procedury reagowania umożliwiające cofanie zezwoleń z wyprzedzeniem oraz doraźnie. Należy także określić środki, które należałoby przyjąć w poszczególnych przypadkach, z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń i dostępnych informacji.

4.3. Można by również określić szczegółowo aspekty dotyczące udzielania zezwoleń na treści, które zostały już zatwierdzone we wcześniejszych przekazach. Można by na przykład sporządzić wykazy platform internetowych zawierających nielegalne treści, jak również wykazy platform stosujących najlepsze praktyki i cieszących się oficjalnym uznaniem, co przyczyniłoby się do zaostrzenia konkurencji o zdobycie najlepszej reputacji i zaufania w sieci.

Innowacje sprzyjają inwestycjom w badania i rozwój oraz podnoszą umiejętności pracowników i mają kluczowe znaczenie dla powstawania nowych idei i unowocześnienia. Innowacje technologiczne należałoby wykorzystywać do wykrywania, identyfikowania i usuwania nielegalnych treści oraz zapobiegania ich przywracaniu. Chodzi tu o przetwarzanie informacji i inteligencję cyfrową oraz wykorzystanie technologii z dziedziny automatycznego wykrywania i filtrowania, ale ostatecznie należy zapewnić, że indywidualna decyzja danej osoby i jej działanie zostały przeprowadzone z poszanowaniem praw podstawowych i wartości demokratycznych.

Potwierdzając, że trzeba znaleźć równowagę między poszanowaniem praw podstawowych a ograniczeniem nielegalnych treści, EKES podkreśla, że stosowanie obecnych technologii automatycznego filtrowania stanowi niewspółmierne obciążenie dla swobody prowadzenia działalności przez pośredników, dla prawa użytkowników końcowych do swobody wypowiedzi i dla prawa do ochrony danych osobowych. Branży nie można narzucać rozwiązań uniwersalnych, takich jak automatyczne filtrowanie uniemożliwiające ponowne załadowanie uprzednio usuniętych treści, bez wzięcia pod uwagę szczególnych potrzeb MŚP w sektorze IT. Obecne najlepsze praktyki w zakresie technologii automatycznego filtrowania wskazują, że konieczne jest systematyczne stosowanie zasady udziału czynnika ludzkiego. Jest to system, w ramach którego ostateczne, uwzględniające kontekst decyzje w sprawie mniejszej liczby kwestionowalnych przypadków są zawsze podejmowane przez człowieka w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa naruszenia prawa podstawowego do wolności wypowiedzi. Należy jasno stwierdzić, że sztuczna inteligencja nie powinna zastąpić decyzji podejmowanych przez ludzi na podstawie ocen etycznych.

4.4. W odniesieniu do zgłaszania nielegalnych treści należy zastanowić się nad procedurą akredytacji zaufanych podmiotów sygnalizujących, a w kwestii „zapewnienia wysokiej jakości zgłoszeń” należy podkreślić stosowność podawania zgłoszeń do publicznej wiadomości.

4.5. Jeśli chodzi o działania proaktywne, komunikat nie zawiera jednoznacznej propozycji dotyczącej podejmowania aktywnych, prewencyjnych i reedukacyjnych działań, które umożliwiłyby podjęcie szeregu inicjatyw politycznych w tych dziedzinach, choć takie uściślenie jest niezbędne do kompleksowego i skutecznego zwalczania nielegalnych treści cyfrowych.

4.6. Należałoby także przewidzieć stosowne środki w tych przypadkach, w których zachodzi potrzeba dokonania przeglądu podjętych decyzji, by umożliwić ich cofnięcie i ponowne umieszczenie treści w razie ich błędnego usunięcia lub gdy zgłoszenie dokonane zostało w złej wierze. Chodzi tu zwłaszcza o pozasądowe systemy roszczeń i kodeks postępowania przewidujący sankcje w przypadku nieprzestrzegania stosownych zasad.

EKES wzywa do ustanowienia skutecznych systemów w zakresie procedur wnoszenia skarg i rozstrzygania sporów tak, by ułatwić MŚP i konsumentom korzystanie z przysługujących im praw.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 34 z 2.2.2017, s. 100.

4.7. Jeżeli chodzi o usuwanie nielegalnych treści, proponuje się zwiększenie skuteczności przedstawionych propozycji poprzez wprowadzenie środka o wyraźnie zniechęcającym charakterze. Mogłoby nim być publiczne rozpowszechnianie środków przyjętych zgodnie z zasadą pewności prawa, gdyż dodatkowo wzmocniłoby to normy przejrzystości, co jest koniecznym warunkiem optymalnego i skutecznego wdrażania proponowanych przepisów.

Należy zagwarantować wysoki poziom ochrony platform, konsumentów i pozostałych podmiotów gospodarczych. Ważne jest, aby promować przejrzystość systemu oraz wzmocnienie współpracy między samymi platformami, a także między platformami a organami władz, z myślą o nasileniu walki z nielegalnymi treściami.

4.8. Wreszcie, konkretne wnioski dotyczące dzieci należy rozszerzyć na grupy dorosłych znajdujących się w trudnej sytuacji oraz dostosować je do ich podatności na zagrożenia.

Bruksela, dnia 14 marca 2018 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
